

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„Koroški Slovenec“,
Wien V., Margaretenplatz 7.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:

Žinkovský Josip, Wien
V., Margaretenplatz 7.

Lisi

za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane četrtletno: K 200.—

Za Jugoslavijo

celoletno: 24 Din.

polletno: 12 „

četrtletno: 6 „

Leto II.

Dunaj, 18. januarja 1922.

Št. 3.

Fr. A.:

Nekaj misli ob začetku novega leta.

Izvor in začetek življenja je delo in v delu je dopolnjevanje življenja. In življenje brez dela je polovično življenje, je smrt in pogin.

Fr. Ks. Meško, Na Poljani.

Nastopili smo novo leto in z njim prevzeli tudi nove naloge. Stojec ob novoletnem mejniku se človek kaj rad zamisli v preteklost in dela v duhu bilanco o svojem delovanju v preteklem letu. Vprašuje se, kako je gospodaril in kaj je vstvaril koristnega za se in za človeško družbo. Pri tem razmišljanju pa mu nehote poletijo misli naprej v daljavo, v kateri išče razgleda in ciljev za novo leto.

Rimski pisatelj Petronej Arbitr, ki je gotovo znan tudi marsikateremu čitatelju našega lista iz Sienkiewiczvega romana „Quo vadis?“, pripoveduje v nekem svojem spisu o imenitnem, bogatem Rimljanu Trimalhijonu, ki je imel v svoji obednici uro in trobentača ob njej, ki je zatrobil ob vsaki uri in ga s tem spominjal „koliko življenja mu je že preteklo“.

Tudi mi koroški Slovenci smo vstopili v novo leto z najboljšimi sklepi in željami, da bi to življenje poteklo za nas prav plodonosno, da bi bilo naše delo blagoslovljeno in nas osvobodilo trpljenja in bede...

Da, delo in zopet delo je tisto zdravilo, ki more ozdraviti našo bedo, v katero nas je vrgla svetovna vojna, delo je, ki more nas rešiti iz sedanjih neurejenih razmer in nam pridobiti moči in veljave, delo vsakega posameznika in celokupnosti izražene v organizacijah, delo, prepojeno z medsebojno ljubeznijo, s krepko voljo in z zaupanjem v uspehe. To prepričanje bi moral vzeti sleherni izmed nas s seboj v novo leto, kaiti, le v delu je naša rešitev.

Za vsako delo pa je treba dobrega načrta, skupnosti in vodstva. Koroški

Slovenci imamo svoje politično in gospodarsko društvo v Celovcu, ki je v preteklem letu mnogo storilo, da so se ublažile po plebiscitu nastale nevzdržne razmere; zbralo je razkropljene Slovence v samostojno slovensko stranko, izvršilo občinske in deželnozborske volitve ter ukrenilo potrebno, da se zagotovijo slovenski manjšini na Koroškem pravice, ki so ji zajamčene po st.-germainski mirovni pogodbi, ker je to predpogoj vsakega gospodarskega in kulturnega napredovanja. „V novem letu pa nas čakajo še druge obsežne naloge“.

Predvsem moramo posvetiti vso skrb naši mladini, kajti deca, — to so ljudje prihodnosti; ceniti jo je treba in ljubiti! — pravi Maksim Gorki. Pa tudi iz verskega stališča so stariši ozir. zakoniti zastopniki otrok odgovorni, skrbeti za dobro vzgojo in duševni napredek svoje mladine. Koroški Slovenci moramo vendar enkrat napraviti konec sramotnemu staroavstrijskemu šolskemu sistemu, kojega edini namen je, naše otroke ponemčevati. Mi hočemo in zahtevamo šole, v katerih se bo učila slovenska mladina spoštovali jezik svoje rodne matere, ljudske šole, ki bodo usposobile naš mladi zarod posluževati se tudi svojega materinega jezika, šole, ki bodo vzgajale značajne ljudi in vrle člane človeške družbe...

To so povsem naravne zahteve, ki so v veljavi ne le pri vseh kulturnih, marveč tudi pri divjih narodih. St.-germainska mirovna pogodba nam daje zadostne garancije, da bomo te naše zahteve tudi uveljavili. Zato je treba, da združimo svoje glasove in glasno povemo, kaj hočemo. V združenju je naša moč!

Toda ne samo šolski mladini, marveč tudi organizaciji šoli odrasle mladine moramo obračati največjo pozornost. Ravno sedaj po vojnih letih, ko doraščujoča mladina zelo pogreša krepke vodilne roke in je izpostavljena tolikim slabim vplivom, mora biti naša skrb in sveta dolžnost, da to našo mladino zbiramo in organiziramo v naših izobraževalnih

društvih. Zavedajmo se, da vršimo s tem najbolj važno narodnovzgojno in kulturno delo, kajti, mladina je naša prihodnost. Vsaka župnija naj bi imela svoje izobraževalno društvo, svojo čitalnico, knjižnico, svoj pevski ali tamburaški zbor, gledališki oder, prirejala naj bi se mesečna predavanja, igre itd. S tem odvrnemo mladino od marsikaterega zla in jo ohranimo narodno zavedno in pošteno. Organizacija šoli odrasle mladine spada med najvažnejše naloge, ki nas čakajo v novem letu. V tem pogledu ima S. K. S. Z. za Koroško pred seboj zelo obširen delokrog, od posameznikov pa pričakujemo, da jo bodo krepko podpirali.

Kot tretjo nalogo, ki ji pripisujemo velik pomen za ureditev naših gospodarskih razmer in varstvo naših gospodarskih interesov navajamo „zadružništvo“.

Nikoli morda še nismo bili tako prepričani o potrebi lastnega zadružništva kakor smo danes. Kakor gobe po dežju rastejo iz tal različne banke, ki razširjajo svoj delokrog vedno bolj tudi na deželo in skušajo potegniti na se odvišni kmečki denar. Seveda dajejo lepe obresti, toda, ali ste že premišljevali kam gre ta denar in koliko nam bo treba plačati obresti, ako bi vzeli denar na posodo, če ga je sploh mogoče dobiti? Banke nalagajo svoj denar večinoma za visoke procente v industrijska podjetja, ki se dobro obrestuje ali pa se z njim na drugi način zaslužijo velike svote. Že rajni Krek je večkrat opozarjal na nevarnost, ki preti kmetijstvu s strani bančnega kapitala. Zato je bil glavni njegov cilj ustanovitev lastnega zadružništva. Zadružništvo je podlaga vsakega narodnega gospodarstva. To so spregledali tudi boljševiki v Rusiji in začeli ustanavljati zadrage.

Ne moremo vam dovolj polagati na srce: držite se svojih domačih denarnih zavodov! Ti vam bodo mogli dajati cenih kreditov, kadar jih boste rabili. In rabili jih boste gotovo, morda že v doglednem času. Posojilnice pa bodo potrebovale tudi denarja, ako bodo hote-

PODLISTEK

Rutarjov Jur.

Gospod redaktär! Na Silbestrovo še jas n'kol nism spat šov, ker pravijo, da se to noč dvi leti spi, iz te starega v te novo. Zathadel sm pa h Mucej' šov; tam je gostilna, našriban' je zunaj „Gasthaus“, pa no jaz lih tak' zastop'm. Mav sm se doma na večirjav pole sm pa šov. Naš purš' so bil že vsi z štekrognam tam, pa dečle z te kradkem jajkam po te novej mod'. Rajal s' pa fest. Ad'n je pa na an škatv' tvaču; bol je stisnu, bol je zamijarkav, včas' je pa herav, pole s'jom mrl pa pvačat das' spet naprej mogli' rajat.

No jas sm an gvažej žgaja piv, in pošušav, pa sm se smijav. Hvasn' so več tal o po nemšk marval, če je pa ir s kakej dečl' med rajam šeptav, sm pa slišu, da sta po sovej hor narejava. Tist, kje pa za tambol' kvarte ponujav, te je pa vbi šprah' nanbart marvav: „Wer kauft die kvart je vpiv?“ „Sem ano!“ sm se jas zadržv. Pua! mej pogledu. Tiste je vedu, da sm čuš, pa je bol bliz prišu, da sma po sovej zhan-tvava za ano bol na tihem. No, tambola se je 'ončava, jas čism dobiv aj, ura je pa med tem na banest šva.

Po cimrah s' vse uč' pogasl', adn je pa na an 'otu vdaru banestbart, in an druj je začev (po nemšk sevida) marvat. No, da je vesiv, da se nas je telk zbrav', pole pa, da nam želi vesile nove leto, in da naj ne pozabmo mi tu, da je 'oroška pred kradkem cajtam še trpeva pod tujem jarmom, no pa, da je zmagav tajčer gajst. „Heil!“ je zagrmav' po tmneh cimrah, dečle bol tijk, pub' pa bol tovst, ani so pa 'oj tih' bil'. Uč se j' prižgava, vse je bol živahn' postavo. Tomanov Franc pa pride k meni, pa pravi: „Jur! ti še mav' aj povej, ej duš saj nas Sovejcev je še prece tu. Stop' mav' am višer gor jas bom pa zavpiv, da bojo tih'. Ti prmojmuhat, sm žijav, 'aj je za naredt? Te šlije žga-je sm popiv, charetl sm bek vrgu, Franc! je pa ž' vpiv psst, 'a pa sm 'otu? Stopu sm na an stov, pa začev: „Pozdravljeni moji bratje in sestre! Na nove se j' nam uč' pržgava. Kakor popotnik meri kilometre po cesti do svojega cila, tak tud mi po letih merimo naše življenje do — smrti. Uč se j' nam pržgava za novo leto Bog b' dav, da b' nam ta uč' zasjava v naša srca, da b' se spoznali da smo sinovi ene matere! Večna uč' sveti tam na pokopališču tistim, ki so nas že zapustili. To so naši starejši očeti, matere, pradedi. Vsem smo pri radnjem spremljavanju voščili večno luč. A nam živim naj pa sveti luč odkritosrčnosti! Pržgava se je

zaj u banestej uri. Poglejte! V temnem ste klicali „halj“, jas se vam kna čudm; noč je noč, a zdaj ko je uč' naj pa z mano zakličete: „Živijo naši pradedje, živijo naš rod!“

No ani so ja zavpil', al pa adn je pa še bol gvasn' zavpiv: „Čuš!“ Mene je pa zgrabva jeza, sm pa zarjув: „Kuš!“ „Ja!“ sm spet začev „vem, da mate nas za čuše, in pa da žijate, da mi 'o v Jugoslavij' gledam', al pa jas vam povem, da naj smo pod Japoncam bol pod Kitajcam, pod kušam bol pod čušam, naš jezik si kna nagamo vzet'. Ta nas veže v en skupen rod in na tem se spoznamo in ga častimo. Častimo naše pradede, častimo našo lepo pesem. Mi ne maramo, da, ko bomo počivali na pokopališču enkrat in bi naši sinovi ali sinov' sinovi gledali naše križe in bi rekli: „Diese waren noch Slowenen“. Ne! prijatelji, smo Slowenen in ostanemo Slowenen, tu je naša zemlja, tu je naš praded posekal les, in napravil domačijo in na teh domovih se je in bo menjavala naša žalost in veselje, pogrebi in svatbe.

„Prosm par besid!“ se j' vgvasu Tumplnov 'orej, ki je zaj za gemeindesegreterja. „Rutarjov Jur je začev marvat po 'orošk', prut šlejem po krejsk, herav bi pa po srbsk'. Mi smo tud Sovejc', al pa smo 'orošč'.“ „Prosm za besid!“ sm se spet jas vgvasu, „mi se pa zahvalm za

le nakupovati kmetijske potrebščine skupno za svoje člane. Skrbimo za to, da se bodo naše hranilnice in posojilnice okrepile in da bodo mogle rešiti naloge, ki jih čakaajo že v bližnji bodočnosti.

Slednjič omenim še kot četrto nalogo vzajemno delovanje v vseh naših organizacijah. Od skupnega, sklenjenega nastopa je odvisen dober del naših uspehov. Zastopati nam bo treba mnogo važnih narodnih in gospodarskih vprašanj, naše narodne ravnopravnosti. Te nam bo mogoče izpeljati le v okvirju dobrih organizacij in v medsebojnem podpiranju drug drugega. Naše geslo mora biti: eden za vse, vsi za enega. Ljubezen pa je tista vez, ljubezen do našega slovenskega ljudstva in do domače slovenske grude, ki nam bo dajala moči in poguma, da bomo pri svojem delu vstrajali, dokler ne bo uresničen naš program, ki smo si ga načrtali...

Začnimo novo leto v znamenju dela, produktivnega, dobro zasnovanega dela, potem bo tudi bilanca, ki jo bomo polagali koroški Slovenci ob koncu leta 1922 aktivna in za nas razveseljiva.

Bogoljub. Že dvajseto leto prihaja „Bogoljub“ v našo lepo slovensko koroško deželico. Koliko lepega, koristnega in zabavnega nam je tekom teh let prinašal! Vedno smo ga težko pričakovali, vedno smo ga radi prebirali. Kaj pa ob dvajsetletnici! Ločeni smo od naših krvnih bratov. Ponižani in zaničevani smo. Nikogar ni, ki bi nas učil, ki bi nas tolažil. Naše duhovnike preganjajo in otežujejo njih delo, kjer le morejo. Slov. misijonarjem je pot do nas zaprta. Ne smemo na naša slovenska božja pota. Kaj pa „Bogoljub“. Boli on nas tudi zapustil. Ne, ravno nasprotno. Ob svoji dvajsetletnici trka na naša vrata in prosi, da ga sprejmemo. Bomo ga li zavrgli! O ne, nikdar ga nismo potrebovali tako kot ga potrebujemo danes. Zato odprite mu vrata na široko. Ne sme biti slovenske hiše na Koroškem, kjer ne bi bili naročeni na „Bogoljuba“ in ga radi čitali. Koroški Slovenci smo bili vedno verni in ravno vera nam je narekovala zvestobo svojemu narodu. Vero v Boga in v nas same naj pomaga gojiti v nas „Bogoljub“. Do zdaj je prihajal v kakih 800 izvodih na Koroško. Število mora narasti na tritisoč. Dvestokron bo stal za celo leto. Zato bo pa prihajal vsak mesec. Kaj je danes 200 kron? Dve jajci je pa vendar vreden. Ena sama številka je vredna več kot 200 kron. Slovenci, pokažite, da hočete ohraniti zvestobo Bogu in sebi! Naročujte ga skupno, da bo poština manj stala. V župnijah, kjer so tako srečni, da imajo še slov. duhovnika, naj ta prevzame agitacijo, drugod pa naj se žrtvuje zato kak fant in kakšno dekle. Na delo za našo katoliško, slovensko stvar!

take Sovejce kakr ste vi, če vidite kak sovej napis, pa plujete v njega, bol pa 'aj druga namazete gor."

„Prosim za besid!“ se j' vgvasu Mežnarjov Nuža, ki je na ruskem biv vjet, „jas knism Nimc bol Sovejc, jas sm humilist!“ Pua vse se j' začev smijaj! Rajtam, da j' le živav rečt komunist. Tu haj' pa tak vjezov, 'o' s' se vsi smejal, da je ar stran šov.

Pa b' se še an cajt sprekarjal, je pa ta šmentan hoc spet začev tist' škatv' tvačt, je živav, da je vse pr' kraj. Pulka je šva pa v no- go dečle s' že ar tak molile roke prot puobam. Tevžjakov' Mojc' sm pa jas primu pa ni znava ona bol jas rajat.

Potiskal s' naj an cajt sem, pa tota, tak da sma še postmejsru vino zлива. Prosm ne zamerte,“ sm reku: „Macht nichts, Herr Rutar Jur,“ je djav.

No pomalem sm se vsega navelčav, pvačav sm ba hvažēja žgaja, pole sm pa šov prot dom. Mrzu je bu, jasna noč, tam po hribah se je pa gvasiva naša rajska slovenska pesem, ki so jo prepevali fantje. Take pose so spušal ani cu, da sm živav, da j' potres. No pa vasev nov let ujšam vsam upa.

Rutarjov Jur.

Rožan v Škocijanu. V nedeljo 8. prosinca je bila napovedana v Škocijanu igra. Vse obletam, vse omedem, grem pa še v Podjuno pogledat. In res sem šel, pa, čudi se, kristjan, prišel sem čisto cel nazaj. Tak, kakor sem šel doli, pa brez špasa. Pa je čudno tam v Škocijanu. Govorijo podobno kot pri nas, malo bolj jo zavijajo. Korašne so podjunske punce, da je kar groza. Al v Škocijanu pa vsa koraša nič ni pomagala. Ni še bla polna dvorana pri Rušu, ravno bi se morala pričeti igra, pa prigrmi in pridrvi gori po štengah kakih 50 fantov, s krivci in koroškimi traki za klobuki. In „Haj!“ so vpili, čudno, kajne. No, sem si mislil, ti pa bodo zlili svojo „Kärntnerlieb“ po mirnih poslušalcih in vrlo aplavdirali igralcem, pa kaj še, „haj!“ so vpili in en velik hlačar je popraševal po čušu Wutteju in klobasal, da „Irredenta-aufführung“ ne pripustijo. Moj Bog, Anzen-gruberjev „Meineidbauer“, preveden „Krivoprisežnik“, pa „Irredenta-aufführung“. Gospodje, dozdej se še nisem kregal črez nemškutarijo, al vas neumne podjunske nemčurje bi pa le rad potrkal na čelo. Če že delo največjih pisateljev svojih šocijev ne poznate, pa ne kričite o nemški kulturi in ljubezni. Ha, to je bila ljubezen, ki se je razlila iz ust takega junaka v umazanih besedah v dolgi deklamaciji na poslušalce! Vi gospodje tam iz Tinj in Sinčevasi in tam okol', sram naj vas bo, ne pred možmi in fanti, ah, tudi ne pred dekleti in otroci, ne, pred celim Rožem, ki bo za ta junaški čin gotovo zvedel. Tam v Rožu smo na najboljšem potu do miru in sprave, se že skregamo včasih a takih budalosti pri nas ni. Takega „haj!“ vpitja, umazanega besedičenja in raznih drugih junaštev, ne, tega v Rožu ni. Pa škoda, da ne poznam posameznih junakov pobližje, tega al' onega bi potrkal na čelo in mu pošepetal, kje se dobijo tiste dobre cigarete, no, ki so ble pri vseh vse glih. Pa drugikrat bom pa korašno Zofko povprašal, ki je gonila vsiljive junake od skled na puzadu, kdaj se bo spet vršila kaka tako obiskovana „Irredenta-aufführung“ v Škocijanu. Na svidenje takrat!

Ⓐ TEDENSKI PREGLED Ⓐ

Avstrija.

Pogodba z Mažarsko. Najvažnejši politični dogodek zadnjega tedna je ta, da je prišel na Dunaj mažarski ministerski predsednik Bethlen, da sklene z Avstrijo političen, gospodarski in prometni dogovor. Mažarom se zdaj, ko so Avsrijo oskubili za Ōdenburg mudi, da se pogajajo z nami. Čutijo, da so osamljeni. Avstrija se je pogodila s Čehoslovaško, jugoslovanski kralj se ženi in se s tem tudi politično veže z Rumunijo in Anglijo, zato morajo tudi Mažari skrbeti za zvezbo, četudi le s siromašno Avstrijo.

Prihodnja seja avstrijskega parlamenta bode dne 18. januarja. Med drugimi rečmi pride v kratkem na vrsto tudi vprašanje, kako zboljšati gmotno stanje duhovščine, takoimenovana kongruina postava. Socialni demokratje delajo s polnim parom na to, da se duhovnikom sploh ustavi vsaka plača iz državnih sredstev, da se cerkev popolnoma loči od države, da se osnujejo „verske občine“; z drugimi besedami: kdor hoče hoditi v cerkev in se posluževati njenih blagrov, naj plačuje, državo to nič ne briga. Zato že zdaj pripravljajo delavske množice s strahovitim hujskanjem na shodih in v časopisih in zato imajo poseben odbor, ki deluje za odpad od vere. Stvar je zelo važna, posebno tudi za nas Korošce. Ker za Koroško so socialisti začeli izdajati poseben dnevnik in so se z vso silo vrgli na kmete, da organizirajo hlapce, dninarje in kajžlarje. Zato bomo o ti zadevi še spregovorili.

Jugoslavija.

Kraljeva zaroka. Kralj Aleksander I. se je v Sinaju zaročil s princezino Mariolo (Marijo), hčerjo rumunskega kralja Ferdinanda I. in kraljice Marije roj. princezinje Winhugh-Poroka bode bržkone koncem meseca aprila t. l. Kronanje in maziljenje kralja se izvrši še to leto po starem srbskem običaju. Kraljeva ženitev ima tudi političen pomen, ker se na ta način potrdijo prijateljski odnošaji med Jugoslavijo in Rumunijo, pa tudi med Jugoslavijo

in Grčijo, ker ima grški prestolonaslednik za ženo rumunsko kneginjo Elizabeto, sestro Aleksandrove neveste.

Narodna skupščina se snide 16. januarja.

Posojilo. Te dni pride v Beograd odposlantstvo iz Anglije, da sklene z jugoslovansko vlado pogodbo, po kateri dobi Jugoslavija v Angliji 8 milijonov fundov šterlingov posojila, to bi bilo 232 milijard v avstrijski veljavi. Jugoslavija mora zato plačati 6% obresti in denar vrniti v 25 letih. Nadalje mora kriti svoje potrebe na železniškem materialu v Angliji.

Mažarska.

Vojna odškodnina. Mažarska bi morala glasom trianonske mirovne pogodbe Jugoslaviji dobavljati iz pečuskih premogopov letno na tisoče vagonov premoga. Obe ste se pobotali v tem smislu, da plača Mažarska v denarju in sicer približno 1 milijardo na leto. Razun tega mora odšteti Mažarska zmagovalcem vsako leto skozi 30 let 28.000 goveje živine, 25.000 konj, 26.000 ovac. Bržkone bodo pa Mažari tudi rekli kot Nemci: „Ne moremo!“ In kdo jih bo prisilil?

Čehoslovaška.

Prvi čehoslovaški poslanik na Dunaju. Dne 14. januarja t. l. je sprejel v avdijenci naš zvezni predsednik dr. Hainisch prvega čehoslovaškega poslanika dr. Kamila Krofta. To je prva posledica avstrijskega in čehoslovaškega dogovora, da so se vpostavile med obema državama razmere kakor so v navadi med civiliziranimi narodi.

MI IN ONI

Stara taktika in stara laž. Dr. Hainisch je v Lani izjavil, da v Avstriji ni narodnih manjšin. Prej so vedno trdili, da na Koroškem ni Slovencev. Tajili so nas kakor gad noge. Razmere so jih poučile, da nas je Korošcev precej. Zdaj delajo enako. Čehi so proti tej izjavi protestirali. Naš protest pa so številke plebiscita. Če nas ni, odkod pa se je vzelo tistih več kot 15.000 Slovencev? Ali ste jih morda tekom enega leta že požrli? No, dober tek. Treba bo operacije v želodcu, ker jih nikoli ne bodejte prebavili. Čudno pa se nam zdi, kako more državna oblast od svojih državljanov zahtevati poštenosti, če sama govori netočnosti.

Povsod enaki. „Reichspost“ piše glede Burgenlanda: „Was diese unwürdige Irredentistenrieche rings im Lande schon an Verbitterung angehäuft hat, ist unsagbar.“ — Koroški Slovenci imamo torej sotrpine. Potemtakem je republika en sam velik tabor samih irredentistov. Uboga republika, kako pa bo obstala?

Bratje in sestre ne spite!

RAZNE NOVICE

Zakaj ni dežja? „Mati veste zakaj ni juga in ne dežja?“ — „No, zakaj?“ — „Zato, ker pravijo, da jug krape (fantovce) voha. No in ker takih reči v Avstriji nič ne „zvoha“ v skledah — ga pa ni.“ Tudi dokaz!

Od učenca do doktorja. Pred kratkim je bil v Pragi promoviran doktor filozofije Adolf Fischer, ki je bil svoj čas mizarski vajenec in se je že tedaj pridno učil, kadarkoli mu je dopuščal čas. Z 20. leti je vstopil v šesto gimnazijo. Za časa vojne je bil ujet v Rusiji. Posrečilo se mu je pobegniti od tam in potem je maturiral v Pragi. Novi doktor Fischer govori pravilno sedem jezikov.

Koliko znašajo ruski predvojni dolgovi? Predvojni dolgovi Rusije znašajo 4 milijarde zlatih rubljev, vsi dolgovi od boljševiškega prevrata pa znašajo 12 tisoč 749 milijonov zlatih rubljev. Od teh odpade na Anglijo 6, na Francijo 5 milijard, ostanek pa na Združene države.

Tako je prav! Dijaštvo v Nemčiji je sklenilo, da za vsako ceno odstrani in uniči vse slabe, protiverske in nesramne knjige. Dne 15. decembra t. l. je bilo po vsej Nemčiji uničenih krog 40.000 takih knjig. Tako je prav, le v ogenj s takim ljudskim strupom!

Sin rešil življenje materi z lastno krvjo. Neka gospa se je morala te dni v eni londonski bolnici podvreči težki notranji operaciji. Takoj pri začetku operacije so zdravniki konstantirali, da je dama tako slaba, da je uspeh operacije zelo dvomljiv. Reši se jo lahko le na ta način, da se vlije v njene žile živa kri. Njen 24letni sin, ki je čakal v predsobi rezultata operacije, je bil takoj pripravljen, dati svojo lastno kri, da reši mater gotove smrti. To operacijo je izvršilo pet zdravnikov ter pretočilo 3 litre sinove krvi v matrine žile. Pacientka se izvrstno počuti ter bo lahko v 14 dneh zapustila bolnico.

Samomor ruske kneginje. V Luganu je izvršila neka ruska kneginja samomor, skočivši v jezero Laggo Maggiore. Ona je dalj časa živela v Luganu pod imenom „gospa Tenovska“. V jezero je skočila v najlepši večerni toaleti, nakitena z vsemi svojimi dragulji. V pismu, ki ga je naslovila na policijo, je navedla kot vzrok svojemu obupnemu koraku to, da so ji petrograjski boljševiki umorili očeta, mater in moža. Ker ji je pred kratkim umrl edini otrok, ostala je popolnoma sama na svetu ter ne mara dalje živeti. — Svoje dragocenosti zapušča v oporoki ruskim dobrodelnim zavodom.

Detektiv — vodja lopovske družbe. V Sr. Karlovcih je policija aretirala nekega lopova, ki je kradel in goljufal samo na debelo; da je ta dobičkanosen posel lažje izvrševal, je služil kot detektiv. Poslednje delo detektiva je bila tatvina 300.000 dinarjev na škodo nekega trgovca iz Vel. Bačkereka. Kakor se zdi, je bil možak vodja drzne tatinske družbe, ki je zadnje čase izvršila več mastnih tatvin, med njimi je ukradla 1½ milijona kron davčnemu uradu v Vršču.

Lakota na Ruskem. Komunistična sovjetska vlada je odpravila osebno imetje in državnim tako gospodarila, da cele pokrajine izumirajo od — lakote! Gorostasne reči poročajo časopisi. Najhujše je v tartarski republiki, kjer umre od lakote in nalezljivih bolezni toliko ljudi, da jih ne utegnejo več pokopavati! Ista usoda čaka ukrajinsko republiko. Celi svet zbira in pošilja darove v Rusijo. Nedavno tega je sprejel papež slavnega švedskega učenjaka Nansena, ki se je sv. očetu zahvalil za plemenit dar v prid gladujočemu ruskemu prebivalstvu. A vsi ti darovi so kakor kapljica na goreč kamen. Takšne so posledice tistega krivega nauka, ki se imenuje „komunizem“, to je odprava zasebne lastnine.

Salamonska modrost. V nekem malem mestu v Holandiji živi star sodnik, ki je znan radi svoje modrosti ter je pred kratkim imel priliko, da svojo modrost ponovno dokaže. K nekemu kmetu je prišel možak in ga zaprosil, naj mu posodi večjo svoto denarja. Obljubil mu je, da bo ta dolg poravnal dva dni po svetem Lucijanu. Kmet mu je, nič hudega sluteč, dal denar, pozneje se je pa, žal, prekasno prepričal, da svetega Lucijana ne pozna nobena pratka. Tako je čakal zaman, da mu dolжник vrne posojeni denar. Slednjič se odloči in toži dolžnika. Sodnik je zadevo natančno preštudiral in potem razsodil takole: „Ker v koledarju ni posebej zaznamovan dan sv. Lucijana, se mora smatrati, da se ta god praznuje na dan vseh svetnikov, to je 1. novembra. Dolжник mora tedaj svoj dolg z obrestmi vred poravnati dne 3. novembra. Dolжник je to salamonsko sodbo seveda moral sprejeti in na določeni dan je poravnal svoj dolg.“

Tri leta v zverinskem brlogu. V neki indijski vasi so tamošnji domačini pred tremi leti ubili dva mlada leoparda. Stara leopardka, mati ubitih, je potem dva dni hodila in vohala okrog vasi, tretji dan pa je ukradla na vasi triletnega dečka in zbežala z njim v brlog. Šele čez tri leta se je posrečilo najti brlog in dečka, ki je bil živ in zdrav, toda popolnoma podivjan. Vrgel se je na vsakega prišleca. Ko so ga s silo spravili domov, se je zakadil med kokeši in jih jedel kar sirove. Le s težavo so ga priučili, da je začel hoditi pokoncu kakor ljudje, toda v hiši ni hotel spati za nobeno ceno. Razne živali zaduha že od daleč.

Čudna zakonska ločitev. Pred civilnim sodiščem v Charollesu na Francoskem je pred nekaj dnevi prišlo do zelo čudne zakonske ločitve. Mož je star 84, a žena 80 let. Skupno ži-

vita že 60 let. Sodnik se je trudil na vse načine, da bi enega ali drugega zakonca odvrnil od svoje zahteve, toda ves trud je bil zaman. Slednjič mu ni preostalo drugega, nego da je „mladi par“ po šestdesetletnem skupnem bivanju ločil „od mize in postelje“. — No, pri teh letih bo bila pa res že lahko pametna.

Čebele umorile deklico. V Deutsch-Wagramu na Nižje Avstrijskem so potujoče čebele umorile deklico in skoraj do smrti opikale fanta. Gnala sta koze na pašo. Naenkrat se v nju zaleti cel roj čebel in se hoče vtaboriti jima na glavi. Ker sta se branila, so deklico opikale, da je umrla, fant na je komaj okrevl. Fantov oče je tožil 13 čebelarjev za oškodnino. Sodnija je tožbo zavrnila z utemeljitvijo, da se ne more določiti, čigave čebele so to bile in da se tudi bolečine fantove ne da ugotoviti.

Eksistenčni minimum. Kaj je to? To so tisti mesečni dohodki, ki so neobhodno potrebni, da more človek z njimi živeti. V različnih državah so različni. Eksistenčni minimum znaša v Avstriji 40.000 do 50.000 K, v Nemčiji 1500 do 2000 mark, v Švici 240 do 350 frankov, na Švedskem 400 švedskih kron, na Španskem 300 peset, v Rumuniji 1500 lejev, v Jugoslaviji je zelo različno, v Beogradu in Zagrebu je treba več denarja imeti kakor v Ljubljani, povprečno pa znaša minimum 4000 K na Holandskem 120 do 150 goldinarjev, v New Yorku v Ameriki, če človek priprosto živi, 112 dolarjev, če pa živi boljše, 200 do 300 dolarjev, v našem denarju bi bilo to 1½ milijona kron. Z našim denarjem torej sedaj in za iti v Ameriko. —

DNEVNE VESTI IN DOPISI

Bistrica v Rožu. Dne 31 dec. 1921 smo doživeli mi Slovenci krasen in vesel večer v Št. Jakobu. Peljalo se nas je Bistričanov, Svačanov in Mačanov veliko število v Št. Jakob. Tudi naš pevski zbor je bil z nami. Št.-jakobčani so izvrstno igrali igro „Naša kri“. Vsa čast tem junakom slovenskega Korotana! Dvorana je bila nabito polna, pokazali smo, da je nas še precej. Po igri smo se v abavali. Nihče ni kalil našega veselja. Donele so vesele pesmi, med njimi tudi „Lepa naša domovina“ in „Njav čez jizaro“. Marsiktero oko je bilo rosno. Ostal nam bo ta krasni večer v trajnem spominu.

Pliberk. V naši farni cerkvi so se vršile duhovne vaje pliberške in vogerške Marijine družbe, katere sta vodila č. g. g. vodnika Marijinih družb; kaplan Košir z Pliberka in župnik. Sekol z Vogerč, od 28. do 31. decembra 1921. Eksercij se je udeležilo sijajno število deklet in žena.

Djekše. Zadnje dni meseca julija leta 1921 smo spremljali k počitku v dolgi procesiji rajno Brežnikovo mater, pridno krščansko kmetico in dobrososedo. Velikanski sprevod, ki se je pomikal od Brežnikove hiše proti Djekšam in grdi napadi v „Koroški Domovini“ duševni izliv poponloma propadlega nemčurčka, so kazali dovolj jasno, kaj je bila rajna Urša Lobnik. Nič družga ko Slovenka, priljubljena daleč na okrog in spoštovana od revnih in bogatih, od Nemcev in Slovencev, sovražena samo od svojih najbližjih nemčurskih sorodnikov. Leta 1919 je imela Brežnikova hiša veliko trpeti zaradi slovenskega značaja pa potrpežljivo so prenašali in še po smrti so se nemčurji zagnali v rajno. Mi pa pravimo tako: Počivaj mirno ženka zlata, nam bila si vodnica. Zveličar odprl ti je vrata in v raju si svetnica. — Dne 29. dec. m. l. pa smo spremljali k večnemu počitku Matija Jörg, rožančevega očeta. Kaj bi vam pravil? Zgubili smo največji zaklad iz djekške fare. Rajni je bil na veliko krajih zapisan. Prejšnji veliki zvon je imel tudi utisnjeno ime Rožanec. Dolgo in prav do visoke starosti je bil cerkveni ključar in pri cerkvi ni oprave, kjer bi ne bil Rožanec prispeval največ. Ubogi široko in daleč so imeli pri Brežniku in Rožancu največjo oporo, in sosedje daleč na okrog mir in posli so kar vedno sami silili k Brežniku in Rožancu. Lahko rečemo najlepše vrejeni kmetiji sta Brežnikova in Rožančeva, pa vse skozi slovenski Upajmo, da bo tudi mladi rod stanovitno vztrajal povsod. Rajnemu pa

kličemo: Pustil si nas, da bomo se solzili in šel počivat v sveti raj. Za blagor duše bomo zdaj molili, ki se raduje z Bogom nekomaj.

Škocijan. Kje je surovost in podivjanost? Slovenci v Škocijanu so nameravali dne 8. januarja uprizoriti igro „Krivoprisežnik“, za kar so imeli oblastveno dovoljenje. Tik pred igro je udrila v dvorano s klici „Heil“ tolpa nemčurjev in s silo zabranila, da se igra ni mogla vršiti. Črnci ali Indijanci bi se ne mogli nedostojnejše obnašati kot so se ti podivjanci. Še nikdar nismo slišali tako ostudnega, podlega govorjenja, tako podlih izrazov, tako grdega, nedostojnega obnašanja kot od teh propalic, ko je že njihovo govorjenje višek podlosti. Vpričo vseh ljudi so jim iz umazanih ust leteli izrazi, kakoršnih bi se sramoval pocestni baraba. Videli smo njihovo popolno moralno propalost in prostaško posurovelost.

Lepe sadove so si vzgajali Nemci s svojim raznarodovalnim delom. Vi Nemci, sami ne morete utajiti dejstva, da je med zavednimi Slovenci več dostojnosti in izobrazbe, več smisla za resno delo, kot pa med vašimi trabanti, katerim je edini namen pijača in razgrajanje.

Nemčurji, sinovi slovenske matere, katere jezik hočejo zatajiti, a še dobro nemški ne znajo, katere so Nemci vzgajali v janičarje, v sovražstvu proti samemu sebi. Še nikdar nismo tako spoznali resničnosti reka: Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti. Pošten Nemec se je zgražal nad to podivjanostjo in surovostjo ter se s studom obrnil stran. Nemški listi dan na dan tožijo nad podivjanostjo mladine, a sami pa z germanizacijo demoralizirajo naš narod.

Vsakemu zaslepljencu, ki ima še količkaj čuta za dostojnost, mora tako surovo in gnjusno obnašanje odpreti oči. Mi pa ne klonimo, smo in ostanemo zavedni in kolikor bolj nas zatirate, toliko bolj ljubimo svoj lep materni slovenski jezik.

(Surovost nam nič ne škoduje. Kar je še poštenih, bodo sprevideli, drugi pa se bodo zadušili v lastni grdobiji. Op. ur.)

Sele. (Poroč.) Naša republika živi z vsemi sosedi v prijateljskem razmerju. Celo napetost med Selani in Borovljanci, s katerimi samo se prej pisano gledali, je želo ponehala. To dokazuje n. pr. tudi to, da so si Borovljanci v Selah začeli iskati neveste. Dne 9. jan. je pripeljal Rudolf Just, puškar v Borovljah, svojo izvoljenko Uršulo Dovjak, p. d. Hocevo na Sred. Kotu, pred oltar. Na nevestinem domu se je pri ženitovanju razvila pristrčna, neprijetna zabava. Za kratek čas je posebno skrbel naš šaljivi Šiman in pevci, katerim pesmi nikoli ne zmanjka. Novoporočencema želimo, da bi to pristrčno veselje na ženitovanju pomenilo dobro srečo za njun zakon. Na mnoga leta!

Medborovnica. Po kratki bolezni so umrli dne 8. januarja „Žumrijevi“ mati. Kruta smrt nam pobira naše najboljšo in najzavednejšo slovenske žene. Težko bomo pogrešali rajno mater, ker ravno na naši vasi večina gospodinj zaničuje svoj rod in jezik, in se prilizuje „nemškimi“ fraum. Rajni Žumrijevi mati naj počivajo v miru. Slovenci jih ne bomo pozabili.

Sele. Na Novega leta dan smo slišali v cerkvi, da je bilo v preteklem letu v naši fari rojenih 36 otrok, med temi 2 para dvojčkov, in sicer 25 zakonskih in 11 nezakonskih. Umrlo je 15 ljudi, 7 odraslih, in 8 otrok. Torej se je število prebivalstva pomnožilo za 21 duš. Poročki sta bili samo 2, l. 1920 pa celih 10. Odkar smo pod Avstrijo, se zdi, da manjka nekaterim korajže za ženitev. Drugi pa se bojijo stroškov, saj že samo prstani stanejo lepo število tisočakov. A to naj nikogar ne straši, saj se rabijo v tej draginji namesto prstanov lahko tudi plotni rinki in teh je dosti, še celo zastoj.

Bilčovs. V naši fari je v minolem letu 1921 bilo poročenih 14 parov. Rojenih je bilo 44 otrok, 19 fantov, 25 deklet. Umrlo je 22 oseb: 9 otrok, 13 odraslih. Od teh 10 moških, 12 žensk. Najstarejša oseba je dosegla starost 91 let in sicer Rok Ljavnik, pd. Mažej, roj. 16. avgusta 1828. Res dolga doba, toda malenkost proti večnosti. Resnica je, kar pravi pesem: Kratki so dn-vi v življenju za nas, urno nam zgine odločeni čas.

Galicija. Imenitno smo obhajali tukaj Silvestrov večer. Pili in peli smo celo noč, drugi dan smo pa k...ke prodajali, namesto da bi šli v cerkev. Pa šment! Pri vsem veselju se je nekaj groznega prigodilo. Neka tukajšna brata, izza plebiscita znana pod imenom „heimat-treu“ sta se preveč najedla vodke in se spila. Eden od teh dveh, neki „sängerrundler“, je drugega z palico s tako silo vdaril po butici, da oni svojih možganov tri dni ni mogel prav zbrati. Fein je nam štimala po tem ona znana pesem: Vom Tal bis an die Gletscherwand, der deutsche Stock übern Bruderkopf.

Sele. Priprost mož nam piše: Imam sina, ki hodi tretje leto v šolo. Dobro se je učil, že ob koncu prvega leta se je pri prejšnji učiteljici toliko naučil, da je precej dobro bral, pisal in računal. Sedaj pa se mi zdi, da zna skoraj manj kot prej. Prej je slovenske črke dobro znal, sedaj jih je pa že veliko pozabil in piše v eni besedi nekatere slovenske, druge nemške. Jaz ne dolžim g. učiteljev, da bi bila tega kriva, ker vem dase dosti trudita z otroci in ju zato spoštujemo. Še hudo je za učitelja, da morata, kakor jima je gor dano, že koj prva leta učiti otroke v nemškem jeziku, katerega ne zastopijo in imajo pamet še nerazvito. Koliko truda imata, pa domalega zastonj. Ali bi ne bilo veliko boljše, če bi se otroci v prvih letih učili slovensko, in se še le počem, ko so se v svojem maternem jeziku utrdili, in se jim je pamet razjasnila, učili oboje: slovensko in nemško. To moramo zahtevati, saj moramo za šolo plačevati. Kdor pa plačuje, ima tudi pravico govoriti, kako naj se njegovi otroci učijo. Zaveden Selan.

Rikarjavas. Sicer se nam ne zdi vredno in je škoda za prostor, se prekljati s „Kor. Domovino“ in v vsaki številki popravljati neresnice, a svojemu dopisniku na ljubo objavljano sledeči dopis: Resnica na dan. Pod tem naslovom popravlja „Koroška Domovina“ v štev. 48. med drugim tudi notico, katero je prinesel Kor. Slovenec“ meseca avgusta enkrat o napadu na visokošolca Oraša pri Mohoriču v Rikarjevsi in pristavlja na koncu: „Ko bo tozadevna obravnava pri sodniji v Dobrlavasi končana, bomo poročali“. Sedaj je pa precej dolgo od tistega časa, odkar je končana obravnava in „Kor. Domovina“ vendar nič ne poroča. Razumljivo! Pretepače je morala nemška sodnija obsoditi čeravno so imeli pet prič samih nemškutarskih prvakov, ki pa pri dogodku niti zraven niso bili. S tem je sodnija ugotovila, da ni bilo tako kakor je poročala „Kor. Domovina“. List je postavljen na laž. Kajne, težko je priznati, da ste pisali neresnico? In zato molčite.

Blato. Večkrat je že poročal naš list, o nepostavni oddaji tukajšnjega občinskega lova, in da je sl. lovsko društvo vložilo, že maja 1921 priziv na ministerstvo. A še do danes nobene rešitve. Stari avstr. uradni „šimel“, torej še živi, a počasen in slab je postal tako, da menda vloge Slovencev, ne more več vleči. Ker je kriv nepostavne oddaje lova naš bivši gerent Hlebec p. d. Šintar, prosimo, da se usmili tudi enkrat uradnega „šimelna“.

Železna Kapla. Modrovali in prerokovali so proti koncu preteklega leta, da bo huda zima, ker ljudje tako „vkup lezejo“ — v zakon namreč! In v resnici smo se že močno bali in se še malo bojimo hude zime, kajti na novega leta dan smo slišali raz prižnice, da jih pri nas v minulem letu ni „zlezlo“ v sladki jarem/zakonski nič manj kot — 30 parov. A vsaka „regelca“ ima svoje izjeme, pravijo. Zima je vsem samcem in samicam bolj prizanesljiva kot ta „regelca“ in dosedaj še ni pokazala vse svoje jeze. Ta prerokba se ni izpolnila, še manj pa blebetanje drugih naših prerokov, da bo no novem letu vse boljše, da bo naša krona „štajgala“. Mi z žalostnim srcem čutimo vsaki dan, da krona „štajga“ — ampak le navzdol in da je od dne do dne vse dražje. V tem oziru se je novo leto „zanič“ začelo! In prejkone zato ker je težko v teh težkih časih človeku samemu biti, so začeli kar ob začetku nov. ga leta zopet „lezi“ v zakon. Vsem, ki hočejo v tem pustu zapustiti samski stan, je dal lep zgled železnokapelški župan g. Peter Piskernik, pd. Kolar.

Naveličal se je hoditi sam skozi to življenje, potrkal na srce gč. Micke Sadolšekove — in ona ni rekla „ne“ in 9. januarja sta oba pred oltarjem rekla „ja“. In je bilo lepo slovensko oscitovanje. Na mnogo srečnih het!

ZA SLOVENSKE GOSPODINJE

Posušeno grozdje in češplje se pokvarijo rade, ako dolgo stojijo. V nesnagi, ki se drži takega sadu, se zaležejo molji. Kdor ima kaj zaloge, stori najbolje, da jo opere. Namoči sad najprej v vroči vodi, operi in izplakni z mrzlo vodo, potem stresí na čist papir. Ko je ta popil malo vlage, stresí sad na čist prt, teri in briši z njim in stresí na suh papir na peč. Ne spravljaj, dokler ni popolnoma suho, sicer se pokvari. Tako blago se hrani najbolje v steklenem loncu.

Zoper miši rabijo na Tirolskem sledečo zvijačo. Miši imajo jako rade kvas (germ), kar je zanje usodnega pomena. Iz kvasu se zvalja jo male kroglice, katere se v primerni množini raztrosijo po tistih prostorih, kjer je mnogo miši, obenem se pa nastavi polna posoda vode tako, da miši lahko pridejo do nje, kajti po s posebno naslado povzitem kvasu jih prične tako žejeti, da pijejo nastavljeno vodo brez konca in kraja. Kvas se v želodcu raztopi in .. razžene. Čeprav je sredstvo malce smešno, vendar je preprosto in ceno, da je vsak lahko poskusi, kdor nima pridne mačke.

Koroškega Slovenca!

GOSPODARSKI VESTNIK

Sadjarstvo.

Piše Mark Avrel.

Do spoznanja, da je sadje tudi prištevati živilom, smo prišli še le med svetovno vojno. Pred vojno so pri nas sadje uporabljali več ali manj samo za mošt in kuhanje žganja. Pomanjkanje drugih živil pa je gospodinje privedlo do tega, da so začele uporabljati sadje za prikuho. Zopet so začele sušiti hruške in jabolka. Suhe češplje so pa itak že od nekaj čislali kot dobro prikuho in za malco.

Da nam bo sadjarstvo donalo čim več koristi, moramo že kar v začetku drevesce pravilno vsaditi. Ne smemo napraviti samo malo luknjo, temveč jamo s premerom 1 metra. Globoka pa mora biti približno 60 cm. Pa ne, da bi drevesce vsadil tako globoko. Ta globočina je potrebna zato, da se zemlja zrahlja, da korenine drevesca lažje prodirajo skozi njo in lažje srkajo hrano iz nje. Ko kopljemo jamo, moramo zgornjo plast zemlje, ki je bolj črna in torej rodovitnejša, ločiti od spodnje nerodovitnejše.

Kadar vsajamo drevesce, vsadimo v sredino jame kol, ki je ožgan kolikor ga pride v zemljo. Nato zasujemo jamo z boljšo zemljo. Drevesce zasadimo še le tedaj, kadar smo jamo skoraj do vrha zasuli. Zemlja v jami se zleže in s tem pride potem tudi drevesce globlje. Korenski venec namreč nikdar ne sme rti pregloboko v zemljo, ker je gornja plast zemlje rodovitnejša. Zemlja, ki je bila na dnu jame, pride sedaj kot gornja plast. V tej je lahko manj rodovitna zemlja, ker se v njo itak ne razprostirajo korenine drevesca.

Kadar smo tako zasuli drevesce, ga pritrdimo h kolu. Okoli roba jame položimo drne zemlje, ki smo jih izsekali, ko smo kopali jamo. Drne pa položimo zato, da se nam zemlja ne razsuje in da je ne razbrskajo kure. Priporočljivo in kadar sadimo drevesce v slabo zemljo, nujno potrebno je, da nanosimo boljše zemlje od jarka, kjer se odtaka gnojica, ali smetje, ki se je že dalje časa nabiralo in je torej že razpadlo. Drevesni kolobar — tako namreč imenujemo krog okoli drevesa — moramo okopavati in čistiti trave, da lažje dohaja vlaga do korenin drevesca in da plevel ne jemlje iz zemlje hrane, ki jo drevesce nujno potrebuje. Drevesce zalivamo z vodo in gnojico. Na jesen

zakopljemo malo gnoja v kolobarju. Pozneje se naj gnoji tudi izven kolobarja, ker se korenine kmalu razprostiro. Napraviti kupček gnoja okoli drevesca, nima pomena. Gnoj je treba natrositi okoli drevesa oziroma zakopati v rahlo zemljo drevesnega kolobarja.

Koža bujno rastočih drevesc pozimi rada počí. Da to preprečimo, jo prerežemo majnika po deblu navzdol, a ne pregloboko, da ne rani mo debla. Če je koža prenapeta, vsled mraza počí in drevesce se lahko posuši.

Da se vejice preveč ne zgostijo, je včasih že drugo leto po saditvi treba nepotrebne vejice iztrebiti. Če pa so vejice preredke, prikrajšamo vrh, da se krona zgosti. V tem, kar smo do sedaj povedali, obstoji nega mladega drevesca. (Prihodnjič dalje.)

Dunajski trg.

Cene so nestalne. Goveje meso stane kg 750 do 1450 K, telečje 1110 do 1500 K, svinjsko 1500 do 1800 K, ovčje kg 700 do 900 K, jagnjentina kg 900 do 1100 K. Vole plačujejo po 550 do 830 K kilo žive teže, bike po 550 do 850 K kilo žive teže, krave po 535 do 880 K kilo žive teže.

Mariborski trg.

Vole plačujejo po 26 do 28 K kg žive teže, krave za klobasarje po 11 do 12 K kg žive teže. Cene so zadnji čas močno poskočile. Goveje meso stane prvovrstno kg 32 do 34 K, druge vrste 28 do 30 K, tretje vrste 24 do 26 K. Telečina 1 kg 30 do 32 K. Mleko stane 6 do 7 K liter in ga je dovolj. Kruh stane: 1 kg belega 20 K, črnega 17 K, žemlje od 7 dkg 2 K komad.

Povišanje voznice na železnici. Vlada je sklenila povišati cene na železnicah v osebnem prometu za 300%, v blagovnem za 150%. Kdor se bo torej peljal v Celovec, b. dati za karto trikrat toliko kakor do sedaj. Kaj bo posledica tega povišanja? Da se bodo vse stvari zopet silno podražile. Kam jadramo in kje bomo pristali?

Borza. Koliko je vreden naš denar? V Curihi 0,09 švicarskega franka. Za eno nemško marko je treba dati 35,75 K, za poljsko 2,40 K, za dolar 6800 do 6950 K; za češko krono 105 naših, za ogrsko 11,10 naših, za dinar 94 K, za liro 298 K, za francoski frank 570 K, za švicarski frank 1355 K, za angleški funt 29.200 K.

Proračun za gornjeavstrijsko zvezno deželo znaša 1.993.654. 917 K izdatkov ter 998.106.797 K primanjkljaja. Naprosili bodo zvezno vlado za potrebne kredite.

Cerkvene vesti.

Dne 5. t. m. je umrl v Skočidolu nesrečni nekdanji župnik št. iljski. Janez Český. Pred smrtjo se je dal prevideti. Iz Celovca se je pripeljal č. g. gen. vikar Schmutzer sam, da ga je spovedal. Rajni Český je bil pokopan dne 7. t. m. v Skočidolu. Pogreba se je udeležilo pet duhovnikov in mnogo ljudstva. Naj mu bo Bog usmiljen sodnik!

František Čermák,

DUNAJ V.,
Mittersteig 23-15

priporoča svoj zavod
za izdelovanje

angleških in
dunajskih
pian in pianin

(klavirjev).

Tudi export!

